

En hälsoekonomisk utvärdering av nyttan med miljözon klass 2 och 3

Införandet av miljözon klass 2 och 3 i Stockholm stad har mötts med omfattande kritik och skepsis från lokala företagare och närboende. När alliansen med stöd av MP, och sedermera Socialdemokraterna med stöd av MP införde miljözonerna var deras främsta argument att luften skulle förbättras. I sin iver har politiker dragit paralleller till förtida dödsfall på grund av försämrad luftkvalitet. Trots de ständiga argumenten om luftens vikt för hälsan så har ingen fördjupad hälsoekonomisk utvärdering gjorts av miljözonernas kostnad per kvalitetsjusterad levnadsår även kallat (QALY).

En QALY (Quality-Adjusted Life Year) är ett mått som kombinerar livslängd och livskvalitet för att utvärdera effekten av medicinska behandlingar, där ett QALY motsvarar ett år med full hälsa. QALY eller kvalitetsjusterade levnadsår är en vedertagen beräkningsprincip vid subvention av exempelvis cancerläkemedel eller metoder inom socialtjänsten. Om läkemedlets eller metodens kostnad är för hög så sker ingen subvention.

I rapporten *Effekter av miljözoner i Stockholms stad 2019, Trafikförvaltningen*, uppskattas att varje inbesparat levnadsår kostar minst 1,5 miljoner kronor. Detta är väsentligt högre än läkemedelssubventionsgränserna som hos TLV ligger mellan 250 000 kr /QALY till 1 000 000/QALY kronor för sällsynta sjukdomar. Socialstyrelsen anser emellanåt att en kostnad på 1 000 000 kronor/QALY är mycket dyrt.

Ett införande av miljözoner innebär stora privatekonomiska samt samhällsekonomiska effekter. Fördyrat bilåkande skulle exempelvis kunna påverka den psykiska ohälsan hos personer med sämre ekonomi. I andra fall kan det påverka de lokala företagen och höja deras kostnader i och med kraven att köpa en väsentligt dyrare bil.

Med anledning av detta bör en professionell hälsoekonomisk utvärdering göras av den faktiska kostnaden per vunnet kvalitetsjusterat levnadsår (QALY).

Mot bakgrund av detta föreslår vi att:

1. Trafiknämnden ges i uppdrag att beställa en hälsoekonomisk utvärdering av miljözon klass 2 och 3.

Gabriel Kroon (SD)